

OŠ LAVA
PUCOVA 7, 3000 CELJE

**ŽIVLJENJE IN POČUTJE STAREJŠIH
V DOMU OB SAVINJI CELJE**

Avtorice:

Brigita KOSTANJŠEK, 9.A
Iris JAVORNIK, 9.B
Karin KNEZ, 8.B

Mentorica:

Tjaša GODUNC, prof. ang. in geo.

Jezikovno pregledala:

Gabrijela LAVRINC, prof. slov.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje
Celje, marec 2010

KAZALO

<u>KAZALO</u>	2
<u>1. POVZETEK</u>	3
<u>2. UVOD</u>	4-6
2.1. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA	4
2.2. HIPOTEZE: OPREDELITEV PRIČAKOVANIH SPOZNANJ	5
2.3. IZBOR IN PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH METOD	6
<u>3. OSREDNJI DEL RAZISKOVALNE NALOGE</u>	7-37
3.1. PREDSTAVITEV POTEKA RAZISKOVALNEGA DELA	7
3.2. PREDSTAVITEV REZULTATOV	8-31
3.2.1. PREDSTAVITEV DOMA OB SAVINJI – ORGANIZACIJE, INTERNIH PRAVILNIKOV, DEJAVNOSTI IN PRIREDITEV	8-17
3.2.2. VPRAŠALNIKI ZA DIREKTORICO IN STANOVALCE DOMA TER ANALIZA VPRAŠALNIKOV	18-31
3.3. UPOŠTEVANJE SPOZNANJ, DO KATERIH SO PRIŠLI ŽE DRUGI RAZISKOVALCI	32-36
3.4. SEZNAMI SLIKOVNEGA MATERIALA, TABEL IN VPRAŠALNIKOV	37
<u>4. ZAKLJUČEK</u>	38-39
4.1. KRITIČEN POGLED NA RAZISKOVALNO POT	38
4.2. KRITIČEN POGLED NA DOBLJENE REZULTATE	38-39
4.3. NEKATERI PREDLOGI, KI PONUJAJO MOŽNOST ZA NADALJNJE RAZISKOVANJE	39
<u>5. UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI</u>	40
ZAHVALA	41

1. POVZETEK

Tema raziskovalne naloge je življenje in počutje starejših v Domu ob Savinji Celje.

Ob pregledovanju že obstoječih raziskovalnih nalog, nastalih v domači regiji, smo ugotovile, da tematike z vidika življenja in počutja stanovalcev v domu za starejše občane ni raziskoval še nihče.

Zato smo se odločile, da bomo pripravile raziskovalno nalogo, ki bo predstavila način življenja in občutke starejših, ki bivajo v Domu ob Savinji Celje.

Končne rezultate in spoznanja smo oblikovale na podlagi pogovorov s stanovalci in socialno delavko Doma ob Savinji, rešenih vprašalnikov stanovalcev in gospe direktorice doma ter literature in virov.

Na začetku raziskovalne naloge so glava, kazalo in povzetek.

Sledi uvod, v katerem je opredeljen raziskovalni problem, hipoteze ter uporabljene raziskovalne metode.

Osrednji del naloge vsebuje opis poteka raziskovalnega dela, predstavitev rezultatov, upoštevanje spoznanj, do katerih so prišli že drugi raziskovalci, ter sezname slikovnega materiala, tabel in vprašalnikov.

Sledi zaključek, ki je nekakšen pogled na raziskovalno pot ter dobljene rezultate in v katerem so navedeni nekateri predlogi, ki ponujajo možnost za nadaljnje raziskovalno delo prihodnjih generacij.

Na koncu raziskovalne naloge je seznam uporabljene literature in virov.

2. UVOD

2.1. OPREDELITEV RAZISKOVALNEGA PROBLEMA

Za uvod v našo raziskovalno nalogo smo izbrale naslednjo pesem, ki jo je zapisala ga. Katja Tuta v reviji Ob Savinji. Njena pesem z naslovom Občutki samote se glasi:

»Dan na dan hitim po ulicah mesta.
Pa vendar me obdaja **samota**, ki je mučna.
Moja glava in notranjost sta polni
najrazličnejših misli in ene edine **želje**
po nečem lepem in prijetnem.
To so:
spoštovanje,
sreča,
ljubezen in toplina.

Vsa ta občutja se v meni porajajo že od
davnih, davnih let.
Kako lepo mora biti,
če te kdo **spoštuje**, te ima **rad**,
ti nudi **toplino** in ti daje občutek **varnosti**.
Ta dejanja dajejo življenju **smisel**,
zadovoljstvo in **samozavest**.
Če tega ni, je življenje ena velika **praznina**
- **nesmisel**.

Morda obstoja kdo, ki bi mi rekel
'Všeč si mi, rad te imam.'
V mojem srcu je eno samo **trpljenje** in **bolečina**.
Pa kljub temu **ne klonem**.
Mogoče pa bo le **čas** prinesel in naredil svoje;
me razbremenil bolečine,
ki se skriva v moji notranjosti.«

Katja Tuta

(Vir: TUTA, Katja. Občutek samote. Ob Savinji / št. 14, 2000. Celje: Dom ob Savinji, 2000.)

Pesem smo izbrale, saj opisuje občutke, ki jih poznajo mnogi starejši ljudje – samoto, trpljenje, bolečino, in njihove želje po spoštovanju, sreči, ljubezni, toplini, varnosti, zadovoljstvu in samozavesti.

Ker večino starejših ljudi prevevajo zgoraj navedeni občutki, se številni tudi zaradi le-teh odločajo, da bodo svoje tretje življenjsko obdobje preživeli v domovih za starejše.

2.2. HIPOTEZE: OPREDELITEV PRIČAKOVANIH SPOZNANJ OZ. REZULTATOV

Odločile smo se, da v naši raziskovalni nalogi preverimo točnost spodaj navedenih hipotez:

1. HIPOTEZA:

Večina starejših v domu za starejše občane se počuti izločene od družbe – družinskih članov, sorodnikov, prijateljev in skupnosti.

2. HIPOTEZA:

V domu za starejše občane imajo stanovalci na voljo številne prireditve in vsakodnevne dejavnosti, vendar se nekateri zanje ne odločajo.

Stanovalci so v domu povečini dejavni (aktivni), redki pa so nedejavni (pasivni).

Razlogi za njihovo nedejavnost so bolezen, nepokretnost oz. nepomičnost, nezanimanje, nedružabnost ali drugi osebni razlogi.

3. HIPOTEZA:

Mnogi stanovalci doma za starejše so bolni, osamljeni, jezni, žalostni, menijo, da jih nihče nima rad, izgubijo samozavest, počutijo se nekoristne.

4. HIPOTEZA:

Za večino starejših je izbira bivanja v domu za starejše najboljša možnost preživljanja tretjega življenjskega obdobja.

2.3. IZBOR IN PREDSTAVITEV RAZISKOVALNIH METOD

Pri izdelavi raziskovalne naloge smo uporabile naslednje raziskovalne metode:

- **POGOVOR S STANOVALCI DOMA OB SAVINJI TER IZPOLNJEVANJE VPRAŠALNIKOV**

Sestavile smo vprašalnik za stanovalce Doma ob Savinji. Zaradi zdravstvenih težav (pešanje vida, slabše motorike, demence itd.) smo se že vnaprej odločile za individualne pogovore s posameznimi stanovalci doma ter smo sproti zapisovale njihove odgovore v vprašalnik.

- **ANKETA Z DIREKTORICO DOMA OB SAVINJI**

Vprašalnik smo sestavile tudi za direktorico Doma ob Savinji, go. Bojano Mazil Šolinc. Gospa direktorica je individualno izpolnila vprašalnik.

- **OBDELAVA IN ANALIZA PODATKOV, PRIDOBLENJIH Z ANKETAMI**

Po izvedenih anketah smo le-te pregledale, napisale kvantitativno analizo v obliki tabel, nato pa še kvalitativno analizo dobljenih podatkov.

- **ISKANJE TER PREGLED LITERATURE IN VIROV**

Literaturo in vire smo iskale v Osrednji knjižnici Celje, takratnem oddelku študijske knjižnice Celje, po internetu in v knjižnici oz. arhivih Doma ob Savinji Celje.

- **OBLIKOVANJE RAZISKOVALNE NALOGE**

Našo raziskovalno nalogo smo oblikovale s pomočjo računalnika. Delo je potekalo skupinsko v šoli ter individualno doma.

- **LEKTORIRANJE RAZISKOVALNE NALOGE**

Raziskovalno nalogo je lektorirala prof. slovenščine, ki poučuje na matični šoli.

3. OSREDNJI DEL RAZISKOVALNE NALOGE

3.1. PREDSTAVITEV POTEKA RAZISKOVALNEGA DELA

V mesecu oktobru se je raziskovalni tim, sestavljen iz treh učenk in mentorice, odločil za tematiko raziskovalne naloge - življenje in počutje starejših v Domu ob Savinji Celje. Za omenjeno tematiko smo se odločile zato, ker še nihče iz celjske regije te teme ni raziskoval z vidika stanovalcev doma za starejše, zanimalo pa nas je tudi, kako poteka življenje v domu. Hkrati smo se odločile tudi za metode raziskovalnega dela in si določile časovne okvirje.

Najprej smo zastavile hipoteze, ki smo jih kasneje z raziskovalnim delom preverjale.

Sledilo je iskanje literature o raziskovalni temi po internetu in pregled internih publikacij Doma ob Savinji Celje.

Nato smo skupaj sestavile vprašalnika za stanovalce doma in gospo direktorico doma.

V času počitnic smo z mentorico opravile terenski del raziskovalne naloge, saj smo opravile individualne pogovore s 44 pomičnimi stanovalci Doma ob Savinji in z njimi izpolnjevale vprašalnike. Pogovorile smo se tudi s socialno delavko doma, ki nam je podala splošne informacije o samem domu ter njegovih stanovalcih. Direktorica doma pa je izpolnila naš anketni vprašalnik.

Ko smo zaključile s terenskim raziskovanjem, smo pričele z obdelavo podatkov, pridobljenih z vprašalniki, ter skupaj napisale kvantitativno in kvalitativno analizo.

Literaturo v zvezi s starejšimi ljudmi in tretjim življenjskim obdobjem ter spoznanja o pogledu osnovnošolcev na življenje starostnikov smo poiskale v oddelkih Osrednje knjižnice Celje.

Doma smo individualno pregledale obstoječo literaturo in izpisale spoznanja ter podatke, ki so povezani s tematiko naše raziskovalne naloge.

Sledilo je skupno oblikovanje uvoda, osrednjega dela, zaključka in povzetka raziskovalne naloge ter navedba uporabljene literature in virov.

Ob koncu smo raziskovalno nalogo dale v lektoriranje slovenistki, ki poučuje na matični šoli.

3.2. PREDSTAVITEV REZULTATOV

3.2.1. PREDSTAVITEV DOMA OB SAVINJI CELJE

– ORGANIZACIJE, INTERNIH PRAVILNIKOV, DEJAVNOSTI, PRIREDITEV

PREDSTAVITEV DOMA OB SAVINJI CELJE

Dom ob Savinji Celje je namensko grajen dom, ki zagotavlja storitve institucionalnega varstva 241 stanovalcem. V zdravstveno-negovalni enoti I lahko sprejmejo 123 stanovalcev z zadovoljivo psihično in fizično kondicijo, v zdravstveno-negovalni enoti II pa lahko sprejmejo 118 stanovalcev, ki delno ali v celoti potrebujejo zdravstveno nego, oskrbo, rehabilitacijo ali varovanje.

Dom je ves čas polno zaseden. Vloge za sprejem v dom rešujejo individualno.

Novim stanovalcem pomagajo, da se prilagodijo novemu okolju, kar pogosto ni lahko za stanovalce. Zato še pred vselitvijo v dom zaposleni v domu veliko časa namenijo razgovoru z novimi stanovalci in njihovimi svojci. V pogovorih spoznavajo njihove bivalne in druge razmere ter njihove interese. V kolikor je mogoče, se v domu tako prilagajajo individualnim pričakovanjem stanovalcev in rešujejo njihove zdravstvene, socialne ter varstvene težave. V domu stanovalcem omogočajo primerne oblike udejstvovanja in se trudijo za čim višjo stopnjo samostojnosti stanovalcev. Aktivnosti potekajo v okviru delovne terapije in fizioterapije. Stanovalci imajo možnost izposoje knjig v domski knjižnici. Dom izdaja tudi svoj interni časopis z naslovom Ob Savinji. Stanovalci se lahko vključijo v medgeneracijske skupine starejših za samopomoč. Trenutno deluje pet skupin za samopomoč - Sončnice, Šmarnice, Škrjančki, Planike, Rožmarinke- ter osem posebnih skupin: kulinarčna, pevska, literarna, kvartopirska, športna in tri skupine za stanovalce z demenco. Stanovalcem nudijo tudi ogleda filmov na velikem platnu, dnevno branje časopisa, praznovanje rojstnih dni, izlete, piknike in različne kulturne prireditve. V delovanje skupin je vključenih več kot 120 stanovalcev. V dom prihajajo prostovoljci iz različnih osnovnih in srednjih šol. Ena prostovoljka nudi stanovalcem brezplačno pravno svetovanje enkrat mesečno.

DNEVNI CENTER

Dnevni center je sodobna oblika socialne pomoči starejšim.

Namenjen je:

- osebam, starejšim od 65 let,
- invalidnim osebam ali osebam z dolgotrajnimi zdravstvenimi težavami.

V dnevni center lahko prihajajo vsak delovni dan med 7. in 17. uro. Med 15. in 17. uro omogočajo obiskovalcem tudi prevoz do njihovih domov.

V dnevnem centru zagotavljajo:

- zdravstveno in socialno oskrbo,
- prehrano,
- varovanje,
- razvedrilni program,
- dnevni počitek.

OSKRBOVANA STANOVANJA

Oskrbovana stanovanja, ki so v Kajuhovi ulici 15 v Celju, so namenjena starejšim od 65let , ki živijo sami ali v paru in potrebujejo delno pomoč, vendar pa so še zmožni bivati samostojno. Trenutno živi v 27-ih oskrbovanih stanovanjih 35 stanovalcev.

POMOČ NA DOMU

Pomoč na domu je namenjena upravičencem, ki za samostojno življenje v domačem okolju potrebujejo občasno ali vsakodnevno organizirano pomoč drugih.

Upravičenci do pomoči na domu so:

- osebe nad 65 let,
- osebe s kroničnimi boleznimi,
- invalidne osebe.

Storitev pomoči na domu se prilagaja potrebam posameznega upravičenca in obsega:

- pomoč pri vzdrževanju osebne higiene,
- gospodinjsko pomoč,
- pomoč pri ohranjanju socialnih stikov.

Storitev izvajajo strokovni delavci, in sicer vse dni v letu med 7. in 22. uro, v skladu z etičnimi načeli izvajalcev storitev v socialnem varstvu.

POMOČ NA DALJAVO

Storitev pomoč na daljavo izvajajo s pomočjo posebne naprave z rdečim gumbom.

Pogoj za vključitev v omenjeno storitev je telefonski priključek v stanovanju. Uporabnik sproži klic v sili s pritiskom na rdeči gumb in se takoj poveže z operaterjem Centra za pomoč na domu.

Pri organizaciji te pomoči dom sodeluje s spodaj navedenimi službami, ki priskočijo na pomoč v primerih, ko so uporabniki neposredno ogroženi:

- nujna medicinska pomoč,
- policija,
- gasilci.

S to storitvijo je omogočeno kvalitetnejše bivanje starejših občanov v domačem okolju.

PRAVICE STANOVALCEV DOMA IN VAROVANJE PRAVIC

Zakon o socialnem varstvu določa, da imajo stanovalci domov za starejše pravico do institucionalnega varstva.

Institucionalno varstvo pomeni, da mora dom, v skladu s potrebami posameznih stanovalcev in vrsto oskrbe, zagotavljati:

- bivanje v ogrevanih, opremljenih in vzdrževanih sobah,
- sanitarne prostore in prostore za osebno higieno,
- skupne prostore za izvajanje programov,
- pranje, likanje in šivanje,
- pomoč pri reševanju osebnih in socialnih stisk,
- pomoč pri vzdrževanju osebne higiene, vstajanju, oblačenju, premikanju, komunikaciji, orientaciji, organiziranju prevozov.

Stanovalcem zagotavljajo uresničevanje pravic vsi zaposleni. Direktorica in vsi zaposleni morajo poskrbeti, da so vsi stanovalci deležni vseh storitev, ki jim pripadajo.

Če temu ni tako, lahko stanovalci:

- zahtevajo informacije in pojasnila od strokovnega delavca ali sodelavca, ki jim je nudil storitev,
- zahtevajo pogovor z odgovorno osebo,
- zahtevajo opravičilo ob morebitni napaki ali nesporazumu,
- oddajo svoje mnenje v knjigo mnenj,
- predlagajo Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, da oceni strokovno delo in sedanje postopke izvajalca storitve,
- predlagajo socialni inšpekciji, da izvede izredni strokovni nadzor,
- predlagajo socialni zbornici Slovenije, da oceni morebitno kršitev Kodeksa etničnih načel v socialnem varstvu.

Kadar stanovalci niso zadovoljni s storitvijo delavca, postopkom delavca ali s pogoji, v katerih živijo, lahko ugovarjajo ustno ali pisno. Če stanovalec ni sposoben osebno ali samostojno sodelovati v postopku, lahko uveljavi pomoč zastopnika. V kolikor stanovalec ni zadovoljen z odločitvijo Strokovnega sveta, se lahko v roku 15-ih dni pritoži na Svet zavoda.

HIŠNI RED DOMA

Zaradi odprtosti doma obiski stanovalcev doma niso omejeni. Obiski so vsak dan med 6. in 21. uro. Zaželeno je, da obiskovalci niso prisotni v sobah, ko zdravstveno osebje opravlja zdravstveno nego. V jedilnici obiski niso zaželeni v času zajtrka, kosila ali večerje. Vsi obiski se evidentirajo na recepciji doma.

Drugim osebam, ki niso stanovalci, prenočevanje v domu, razen v sobah za goste, ni dovoljeno.

Metanje odpadkov hrane ali drugih predmetov skozi okna ali z balkona ni dovoljeno. Prav tako ni dovoljeno zlivati vode z balkonov ali krmiti ptic.

Stanovalci so po svojih zmožnostih dolžni ob neurjih, dežju in sneženju zapirati okna in vrata v vseh dostopnih prostorih doma.

Vsak stanovalec je dolžan ob pomoči svojcev oz. skrbnika označiti perilo s svojim imenom in priimkom. Za neoznačeno perilo dom ne odgovarja.

Izpovedovanje vere in drugih opredelitev v zasebnem življenju stanovalcev je svobodno. Tisti, ki zaradi svoje bolezni ne morejo obiskovati verskih obredov izven doma, lahko na svojo željo oz. željo sorodnikov naročijo obisk duhovnika v sobo, vendar tako, da s tem ne motijo sstanovalca.

Od 21. ure zvečer do 6. ure zjutraj mora trajati nemoten nočni počitek.

Stroški bivanja se poravnajo do 10. dne v mesecu za minuli mesec.

OMEJITVE IN PREPOVEDI

V domu stanovalcem ni dovoljeno:

- uporabljati kuhalnikov, pečic, likalnikov in plina ter hraniti vnetljivih tekočin,
- vnašati in uživati večjih količin alkohola,
- kaditi v jedilnici, kopalnici, v skupnih prostorih in dvigalih,
- fizično obračunavanje in nadlegovanje drugih stanovalcev ali osebja.

DOLŽNOSTI STANOVALCEV

Dolžnosti stanovalcev doma so:

- redno plačevanje oskrbnine,
- strpno prenašanje nastalih težav,
- uporaba radia in televizorja pri sobni glasnosti,
- sporočanje svoje odsotnosti osebju doma,
- ustrezna hramba gotovine in predmetov večje vrednosti,
- varčna uporaba energije.

Vsak stanovalec je zavezan k spoštovanju pravil hišnega reda, saj je kršenje le-teh lahko povod za sklep o odpustu stanovalca iz doma.

PREGLED OBISKOV STANOVALCEV DOMA

Pregledale smo knjigo obiskov zunanjih obiskovalcev, ki se nahaja na recepciji doma. V decembru 2009 so zabeležili 1620 obiskov vseh stanovalcev doma. Januarja 2010 je stanovalce doma obiskalo 1330 zunanjih obiskovalcev. Iz zgoraj navedenih podatkov smo izračunale, da je povprečno mesečno število obiskov 1475, kar znaša približno 6 obiskov na posameznega stanovalca doma. Podatki kažejo, da je obisk stanovalcev doma v povprečju visok.

Večina stanovalcev doma prejme obiske večkrat ali vsaj enkrat tedensko.

Stanovalce obiščejo največkrat ožji člani družine, pa tudi prijatelji in znanci, redko pa širše sorodstvo.

DEJAVNOSTI IN PRIREDITVE V DOMU

Dom ob Savinji Celje svojim stanovalcem omogoča vključevanje v naslednje dejavnosti in krožke:

- branje časopisa (vodeno jutranje branje časopisa)
- pripravljalna skupina za mnenja in predloge glede hrane (podajanje predlogov in mnenj glede domske prehrane)
- kreativna delavnica (izvajanje kreativnih tehnik)
- literarna ura (pisanje poezije in proze)
- telovadba (razgibavanje)
- kulinarčna skupina (kuhanje in peka)
- filmska ura (ogledi filmov)
- športna skupina (razgibavanje)
- knjižnica (branje knjig, izposoja knjig)
- kvartopirska skupina (igranje kart)
- ura za sprostitev (sprostitvev)
- računalniški krožek (osnove računalništva)
- pevski zbor »Slavčki« (petje)
- skupina »Sončnice« (skupina za samopomoč)
- skupina »Šmarnice« (skupina za samopomoč)
- skupina »Planike« (skupina za samopomoč)
- skupina »Rožmarinke« (skupina za samopomoč)
- skupina »Škrjančki« (skupina za samopomoč)
- skupina »Modrijanke«
- Sveta maša
- zeliščarski krožek (spoznavanje in uporaba zelišč)
- »Kosmati smrčki« (aktivnosti in terapija s pomočjo živali)

Slika 1: Branje časopisa (Vir: Arhiv Doma ob Savinji Celje)

Slika 2: Kreativne delavnice (Vir: Arhiv Doma ob Savinji Celje)

Slika 3: Kvartopirska skupina (Vir: Arhiv Doma ob Savinji Celje)

Slika 4: Telovadba (Vir: Arhiv Doma ob Savinji Celje)

Tabela 1: Pregled vpisanih stanovalcev k posameznim dejavnostim doma v letu 2009

<i>Dejavnost</i>	<i>Število vpisanih stanovalcev k posamezni dejavnosti</i>	<i>Pogostost izvajanja dejavnosti</i>
Kreativna delavnica	14-20 stanovalcev	3-krat / teden
Kulinarična skupina	6	1-krat / teden
Računalniški krožek	7	2-krat / teden
Branje časopisa	15-25	Vsak dan
Kvartopirska skupina	6-10	1-krat / teden
Zeliščarski krožek	5-10	1-krat / teden (do junija '09)
Pevska skupina	12	1-krat / teden
Kosmati smrčki – Aktivnosti in terapija s pomočjo živali (2 skupini)	22	1-krat / mesec
Skupine za samopomoč	50	1-krat / teden
Skupina Šmarnice	9	1-krat / teden
Skupina Škrjančki	6	1-krat / teden
Skupina Sončnice	9	1-krat / teden
Skupina Rožmarinke	6	1-krat / teden
Skupina Planike	6	1-krat / teden
Literarna ura	7	1-krat / teden
Skupina Modrijanke	7	1-krat / teden
Obisk knjižnice	7 (rednih obiskovalcev)	1-krat / teden
Sveta maša	Ni podatka	2-krat / teden
Filmska ura	5-36	1-krat / teden

(Vir: Podatke smo razbrale iz Poročila o delu za leto 2009 Doma ob Savinji Celje)

Dejavnosti Doma v Savinji z največ vpisanimi člani so skupine za samopomoč (vpisanih 50 stanovalcev), filmska ura (5-36), branje časopisa (15-25), aktivnosti in terapija s pomočjo živali (22) ter kreativna delavnica (14-20).

PRIREDITVE V LETU 2009

V letu 2009 je Dom ob Savinji za svoje stanovalce organiziral naslednje prireditve:

- koncerti vokalnih skupin, ljudskih pevcev, Celjskega okteta, pevskega zbora Griže, ...
- proslave ob kulturnih praznikih
- nastopi učencev OŠ
- Valentinov koncert (dom)
- pustna zabava (dom)
- obeležitev materinskega dneva
- obeležitev rojstnih dni stanovalcev
- delavnica izdelovanja velikonočnih butar z vrtcem Anice Černejeve
- peka velikonočnega peciva v povezavi s Srednjo šolo za gostinstvo in turizem Celje
- pevska revija
- izleti: v Mozirski gaj, v Podsredo, na Šmartinsko jezero
- nastopi folklornih skupin: MČ Slavko Šlander, KD Blagovna
- romanja: na Brezje in Kozjansko
- tekmovanja v ruskem kegljanju
- letni koncert pevskega zbora stanovalcev
- poletna druženja na sladolednem vrtu
- jesensko druženje z Majdo in Marjanom Petanom
- nastop Pihalnega orkestra Celje
- Sveta maša celjskega škofa
- obeležitev 1. oktobra - mednarodnega dneva starejših
- kostanjev piknik v jedilnici
- proslava ob dnevu reformacije in dnevu mrtvih
- krst mošta
- Martinov koncert (MPZ Pod gradom)
- Miklavž - Miklavževa stojnica, obisk Miklavža v domu

Tabela 2: Prireditve v Domu ob Savinji v obdobju od septembra do decembra 2009

<i>Mesec</i>	<i>Prireditve</i>
September 2009	film Casablanca izlet na Šmartinsko jezero (stanovalci na invalidskih vozičkih) koncert ljudskih pevcev iz Tepanja obisk učencev OŠ Lava (projekt Ptice miru) piknik in jesensko druženje z Majdo Petan nastop folklorne skupine nastop Pihalnega orkestra mesta Celje
Oktober	prireditve ob mednarodnem dnevu starejših koncert ljudskih pevcev DU Petrovče koncert ljudskih pevcev in godcev KD Dobrina skupinske terapije s pomočjo psov kostanjev piknik proslava ob dnevu reformacije in dnevu mrtvih
November	nastop folklorne skupine Martinov koncert in krst mošta koncert ljudskih pevk iz Bezine skupinske terapije s pomočjo psov predavanje o osteoporozi (ga. Marcela Ajdišek) koncert ŽPZ Griže
December	Miklavževa stojnica koncert ljudskih pevcev Šentjur koncert ŽPZ Ljubečna, novoletna zabava

3.2.2. VPRAŠALNIKA ZA DIREKTORICO IN STANOVALCE DOMA TER ANALIZA VPRAŠALNIKOV

Vprašalnik 1: VPRAŠALNIK ZA GOSPO DIREKTORICO DOMA

Ime in priimek direktorice: _____

Datum izvedene ankete: _____

Kraj izvedbe ankete: _____

Anketo sestavile: avtorice in mentorica raziskovalne naloge

1. Koliko časa že opravljate funkcijo direktorice doma?

2. Katera dela opravljate kot direktorica doma?

3. Koliko starejših stalno domuje v domu?

Koliko stalnih stanovalcev je pokretnih in koliko nepokretnih?

4. Koliko starejših je vpisanih v Dnevni center doma?

5. Koliko starejšim nudite pomoč (socialno-varstveno storitev) na domu?

6. Katere dejavnosti nudite stanovalcem v domu?

7. Katere od teh dejavnosti so najbolj priljubljene med stanovalci doma?

8. Katere dodatne storitve (terciarne in kvartarne) nudite stanovalcem doma?

9. S katerimi prireditvami stanovalcem popestrite življenje v domu?

10. Kaj so najpogostejše težave, s katerimi se soočajo stanovalci v domu?

Na kakšne načine pomagata stanovalcem pri reševanju njihovih težav?

11. Kaj po Vašem mnenju stanovalcem doma prinaša zadovoljstvo?

12. Koliko je star/a najstarejši/a in koliko najmlajši/a stanovalec doma?

13. Koliko mesečnih obiskov zunanjih obiskovalcev ste zabeležili v mesecu septembru?

14. Kolikšna je povprečna čakalna doba za sprejem v dom?

15. Kakšno je trenutno število čakajočih za sprejem v dom?

16. Koliko novih stanovalcev ste v letu 2008 sprejeli v dom?

17. Koliko osebja je zaposlenega v domu?

18. Katere poklice opravlja osebje v domu?

19. S kakšnimi težavami se najpogosteje soočajo zaposleni?

20. Kakšne spremembe oz. novosti načrtujete v prihodnje?

Zahvaljujemo se Vam za Vaše sodelovanje
in Vam želimo veliko zadovoljstva pri delu.

KVALITATIVNA ANALIZA VPRAŠALNIKA ZA DIREKTORICO DOMA

Osnovni podatki v zvezi z vprašalnikom

Datum izpolnjevanja vprašalnika: 5.11.2009

Kraj: Dom ob Savinji Celje

Anketo izpolnjevala: gospa Bojana Mazil Šolinc, direktorica Doma ob Savinji

Kvalitativna analiza rezultatov vprašalnika, ki ga je izpolnjevala direktorica doma

Gospa Bojana Mazil Šolinc opravlja funkcijo direktorice Doma ob Savinji že 10 let.

V vlogi direktorice doma opravlja naslednja dela: vodenje in usklajevanje dela v domu, odgovorna je za zakonitost, zastopa dom v odnosih z drugimi osebami, pripravlja razvojno vizijo doma, pripravlja letne programe doma in letna poročila.

V Dnevni center doma je vpisanih 43 oseb.

Dom nudi pomoč tudi v obliki socialnovarstvenih storitev na domu kar 306 uporabnikom.

V Domu ob Savinji trenutno biva 241 stalnih stanovalcev, od teh je 78 nepomičnih, 71 pomičnih in 92 polpomičnih.

Dejavnosti, ki jih dom ponuja stanovalcem, so socialna oskrba, zdravstvena nega in rehabilitacija, organizirana prehrana, razvedrilne aktivnosti itd.

Najbolj priljubljene dejavnosti med stanovalci doma so branje časopisa, skupine za samopomoč, kreativne delavnice, pevski zbor, računalniški krožek in terapija s pomočjo živali.

Dom nudi stanovalcem tudi svetovanje, osebno pomoč, pravno zastopanje (enkrat mesečno), vključevanje v skupnosti -medgeneracijsko sodelovanje.

Življenje stanovalcev v domu popestrijo s praznovanjem rojstnih dni stanovalcev doma (enkrat mesečno), raznimi prireditvami, nastopi in zabavami ob praznikih ter s pikniki.

Stanovalci doma se najpogosteje soočajo z zdravstvenimi težavami.

Zaposleni v domu stanovalcem pomagajo pri reševanju njihovih težav s svetovanjem, z osebno pomočjo, zastopanjem pravic stanovalcev, medicijami pri reševanju prepirov, s pomočjo pri uveljavljanju pravic s finančnega vidika.

Po mnenju direktorice doma stanovalcem prinašajo zadovoljstvo predvsem obiski svojcev, spoštljiv odnos, možnost lastne izbire dejavnosti in udeležbe na prireditvah, pestra ponudba storitev, možnost odločanja o sebi in o dogajanjih v okviru doma.

Najstarejši stanovalec doma šteje 108 let, najmlajši pa 41 let.

V mesecu septembru so zabeležili 2000 obiskov zunanjih obiskovalcev.

Povprečna čakalna doba za sprejem v dom je do 2 leti za pomične, za nepomične in delno pomične osebe pa več kot 3 leta.

Trenutno čaka na sprejem v dom 597 oseb.

V letu 2008 je bilo v dom sprejetih 54 novih stanovalcev.

V domu je trenutno 150 redno zaposlenih delavcev, 17 oseb pa je zaposlenih s pomočjo javnih del.

V domu so zaposlene strežnice, bolničarji, medicinske sestre, delovna terapevtka, fizioterapevti, kuharji, perice, hišniki, socialni delavci, telefonist- receptor, šivilja, finančno računovodski delavci.

Zaposleni se najpogosteje soočajo s preveliko obremenjenostjo, zato direktorica doma že nekaj let argumentirano opozarja, da je potrebno spremeniti kadrovske normative, kar pomeni večje število zaposlenih.

Direktorica doma je zapisala spremembe oz. novosti, ki jih načrtuje v prihodnje.

Dom želi v prihodnje ohraniti vse storitve na področju socialnega varstva starejših, kar pomeni možnost izbire med različnimi storitvami: institucionalno varstvo, pomoč na domu, dnevni center, pomoč na daljavo, oskrbovana stanovanja. Vsi zaposleni so se začeli načrtno izobraževati o demenci. Dom ima v načrtu tudi prenovo še štirih nadstropij, od katerih bosta dve namenjeni osebam z demenco.

Vprašalnik 2:

VPRAŠALNIK ZA STANOVALCE DOMA OB SAVINJI

Datum izpolnjevanja: _____

Vprašanja sestavile: avtorice in mentorica raziskovalne naloge

OBKROŽITE ODGOVOR-E, KI VAM USTREZA-JO.

SPOL (ustrezno obkrožite): M Ž

STAROST: _____ let

1. KOLIKO ČASA ŽE BIVATE V DOMU?

- a) DO 1 LETA
- b) OD 1 DO 3 LET
- c) OD 3 DO 5 LET
- d) NAD 5 LET

2. KATERI JE GLAVNI RAZLOG ZA VAŠ PRIHOD V DOM?

- a) BOLEZEN
- b) OSAMLJENOST
- c) VARNOST
- d) POTREBOVAL-A SEM NEKOGA, KI BI SKRBEL ZAME
- e) DRUGO: _____

3. KAKO STE NA SPLOŠNO ZADOVOLJNI Z BIVANJEM IN OSKRBO V DOMU?

- a) ZELO ZADOVOLJEN
- b) ZADOVOLJEN
- c) DOKAJ ZADOVOLJEN
- d) NEZADOVOLJEN

4. KAJ SI ŽELITE, DA BI V DOMU SPREMENILI OZ. IZBOLJŠALI?

- a) PREHRANO
- b) NEGO
- c) BIVALNE PROSTORE
- d) ZDRAVSTVENO OSKRBO
- e) DEJAVNOSTI, KROŽKE
- f) PRIREDITVE
- g) DRUGO: _____
- h) NIČ

5. ALI SI ŽELITE VEČ DRUŽABNIH SREČANJ IN PRIREDITEV?

- a) DA
- b) NE

6. H KATERIM DEJAVNOSTIM, KI JIH NUDI DOM, STE VPISANI?

- a) BRANJE ČASOPISA
- b) SKUPINA ZA MNENJA IN PREDLOGE GLEDE PREHRANE
- c) KREATIVNA DELAVNICA
- d) LITERARNA URA
- e) TELOVADBA
- f) ŠPORTNA SKUPINA
- g) KULINARIČNA SKUPINA
- h) PEVSKI ZBOR SONČNICE
- i) PEVSKI ZBOR SLAVČKI
- j) SKUPINA ŠMARNICE
- k) SKUPINA PLANIKE
- l) SKUPINA ROŽMARINKE
- m) SKUPINA ŠKRJANČKI
- n) SKUPINA MODRIJANKE
- o) OBISK KNJIŽNICE
- p) KVARTOPIRSKA SKUPINA
- r) URA ZA SPROSTITEV
- s) RAČUNALNIŠKI KROŽEK
- t) ZELIŠČARSKI KROŽEK
- u) SVETA MAŠA

7. KAKO POGOSTO VAS KDO OD ZUNANJIH OBISKOVALCEV
OBIŠČE?

- a) VSAK DAN
- b) VEČKRAT TEDENSKO
- c) ENKRAT TEDENSKO
- d) VEČKRAT MESEČNO
- e) ENKRAT MESEČNO
- f) ZELO REDKO
- g) NIKOLI

8. KDO VAS OBIŠČE V DOMU?

- a) OŽJI ČLANI DRUŽINE
- b) OSTALI SORODNIKI
- c) PRIJATELJI, ZNANCI

9. KAM ODHAJATE, KADAR NISTE V DOMU?

- a) V MESTO
- b) V PARK (NA SPREHODE OB SAVINJI)
- c) K DRUŽINI, SORODNIKOM ALI PRIJATELJEM
- d) V ZDRAVSTVENE USTANOVE (ZDRAVILIŠČA, ZDRAVSTVENI DOM)
- e) NE ZAPUŠČAM POSLOPIJ DOMA OB SAVINJI

10. KAJ SO VAŠI NAJPOGOSTEJŠI VZROKI ZA IZHODE IZ DOMA?
(IZPOLNITE, V PRIMERU, DA TO VELJA ZA VAS)

- a) SPREHOD, REKREACIJA
- b) NAKUPOVANJE
- c) DRUŽENJE (OB PIJAČI, V GLEDALIŠČU, NA PRIREDITVAH,
OBISK SORODNIKOV ALI PRIJATELJEV...)
- d) ZDRAVLJENJE ALI OKREVANJE
- e) IZLETI

HVALA ZA VAŠE SODELOVANJE IN
ŠE VELIKO LEPIH DOŽIVETIJ V DOMU.

ANALIZA VPRAŠALNIKOV ZA STANOVALCE DOMA OB SAVINJI

Osnovni podatki v zvezi z vprašalnikom

Datum izpolnjevanja vprašalnika: 27.10.2009 in 29.10.2009

Kraj opravljanja ankete: Dom ob Savinji Celje

Anketiranci: 44 stalnih stanovalcev Doma ob Savinji

Kvantitativna analiza rezultatov vprašalnika, opravljenega med stanovalci Doma ob Savinji

Dne 27.10 in 29.10 2009 smo opravili anketo med 44 pomičnimi stalnimi stanovalci Doma ob Savinji Celje. Zaradi slabšega vida in motorike pisanja stanovalcev doma smo anketo izvedli na nekoliko drugačen način. Vsakemu anketirancu smo se posvetili individualno, tako da smo mu prebrali vprašanja in možne odgovore iz vprašalnika, anketirani so ustno odgovarjali na vprašanja, učenke pa smo njihove odgovore pisno označile v anketnem vprašalniku.

• **Tabela 3: Spol anketiranih stanovalcev doma**

<i>Spol</i>	<i>Število anketiranih</i>
Moški	16
Ženski	28
<i>Skupno število anketiranih</i>	44

Skupaj smo anketirali 44 stanovalcev Doma ob Savinji, ki so strokovno opredeljeni kot pomični, kar pomeni pokretni.

Med anketiranimi so prevladovale ženske, ki jih je bilo 28, moških pa 16.

• **Tabela 4: Starost anketiranih stanovalcev doma**

<i>Starost</i>	<i>Število anketiranih</i>
53	2
54	1
62	1
69	1
70	2
71	1
72	1
73	1
75	1
76	1
77	3
78	1
79	1
80	1
82	1
83	3
84	1
85	9
86	2
87	3
88	2
89	3
92	1
94	1
<i>Povprečna starost anketiranih</i> 79,7 oz. približno 80 let	

Povprečna starost anketiranih je bila 80 let. Največje število anketiranih je bilo starih 85 let. Med anketiranci je imel najstarejši 94 let, najmlajši pa le 53 let.

1. Koliko časa že bivate v domu?

Tabela 5: Obdobje bivanja stanovalcev v domu

<i>Število let</i>	<i>Število anketiranih</i>
do 1 leta	4
od 1 do 3 let	11
od 3 do 5 let	10
nad 5 let	19

Večina anketiranih biva v domu že več kot 5 let. Med anketiranimi je bilo najmanj tistih, ki bivajo v domu manj kot 1 leto.

2. Kateri je glavni razlog za vaš prihod v dom?

Tabela 6: Razlogi stanovalcev za prihod v dom

<i>Razlog</i>	<i>Število anketiranih, ki so izbrali en odgovor</i>	<i>Število anketiranih, ki so izbrali dva ali več odgovorov</i>	<i>Skupno število izbranih odgovorov</i>
Bolezen	18	8	26
Osamljenost	7	6	13
Varnost	4	5	9
Potreboval-a sem nekoga, ki bi skrbel zame	2	2	4
Drugo: -potreboval-a sem bivališče	4	0	4
<i>Skupaj</i>	35	9	---

Razlogi anketiranih za njihov prihod v dom so bolezen, osamljenost, potreba po varnosti, potreba po nekom, ki bi skrbel zanje ali/ in potreba po bivališču.

Kot najpogostejši razlog za njihov prihod v dom navajajo bolezen, sledi osamljenost, nato varnost.

35 anketiranih je izbralo le en odgovor oz. razlog za prihod v dom, 9 anketiranih pa je izbralo 2 ali več odgovorov.

3. Kako ste na splošno zadovoljni z bivanjem in oskrbo v domu?

Tabela 7: Zadovoljstvo stanovalcev z bivanjem in oskrbo v domu

<i>Zadovoljstvo z bivanjem in oskrbo v domu</i>	<i>Število anketiranih</i>
Zelo zadovoljen	19
Zadovoljen	21
Dokaj zadovoljen	4
Nezadovoljen	0

Med odgovori o zadovoljstvu z bivanjem in oskrbo v domu je največ anketiranih izbralo odgovor zadovoljen (21 anketiranih), sledi odgovor zelo zadovoljen (19 anketiranih), nato odgovor dokaj zadovoljen (le 4 anketirani).

Nihče od anketiranih ni izbral odgovora nezadovoljen.

4. Kaj si želite, da bi v domu spremenili oz. izboljšali?

Tabela 8: Želje stanovalcev po spremembah oz. izboljšavah v domu

<i>Področja, na katerih si anketirani želijo spremembe oz. izboljšave v domu</i>	<i>Število anketiranih, ki so izbrali en odgovor</i>	<i>Število anketiranih, ki so izbrali dva ali več odgovorov</i>	<i>Skupno število izbranih odgovorov</i>
Prehrana	4	2	6
Nega	0	0	0
Bivalni prostori	3	1	4
Zdravstvena oskrba	0	1	1
Dejavnosti, krožki	1	1	2
Prireditve	2	1	3
Drugo:			
-Dvigalo	1	0	1
-Samopostrežba	1	0	1
-Družabni stiki	2	1	3
-Zasebnost	1	0	1
-Kultura, bonton	1	0	1
-Dejavnosti izven doma	1	0	1
-Prijaznost	0	1	1
-Čiste kopalnice	0	1	1
Nič	26	3	----

Največ anketiranih si želi sprememb oz. izboljšav na področju prehrane (6 anketiranih), bivalnih prostorov (4 anketirani), prireditev (3 anketirani) in družabnim stikov (3 anketirani). Ostala področja, na katerih si anketirani želijo sprememb ali izboljšav, so dejavnosti in krožki, zdravstvena oskrba, prevoz z dvigalom, samopostrežni način razdeljevanja hrane, zasebnost, bonton, dejavnosti izven doma, prijaznost in čistoča, vendar je bilo vsako izmed teh področij izbrano le v 1 ali 2 primerih.

26 anketiranih je izbralo le en odgovor, 3 anketirani pa dve ali več področij izboljšav.

5. Ali si želite več družabnih srečanj in prireditev?

Tabela 9: Želje stanovalcev po družabnih srečanjih in prireditvah

	<i>Da</i>	<i>Ne</i>
<i>Število anketiranih</i>	14	30

Večina anketiranih (30 anketiranih) meni, da je družabnih srečanj in prireditev v domu dovolj, 14 anketiranih pa si le-teh želi še več.

6. H katerim dejavnostim, ki jih nudi dom, ste vpisani?

Tabela 10: Vključenost stanovalcev v dejavnosti, ki jih nudi dom

<i>Dejavnost</i>	<i>Število anketiranih</i>
Branje časopisa	4
Skupina za mnenja in predloge glede prehrane	2
Kreativna delavnica	4
Literarna ura	6
Telovadba	10
Športna skupina	2
Kulinarična skupina	5
Pevski zbor Sončnice	4
Pevski zbor Slavčki	5
Skupina Šmarnice	2
Skupina Planike	2
Skupina Rožmarinke	1
Skupina Škrjančki	0
Skupina Modrijanke	0
Obisk knjižnice	3
Kvartopirska skupina	4
Ura za sprostitev	2
Računalniški krožek	2
Zeliščarski krožek	2
Sveta maša	5
Dejavnosti, ki jih stanovalci opravljajo individualno izven krožkov:	
-ročna dela	2
-šah	1
-telovadba	1
-branje časopisa	1
-angleščina	1
Nobena dejavnost	13

Dejavnosti, ki jih organizira dom za stanovalce doma so: branje časopisa, skupina za mnenja in predloge glede prehrane, kreativna delavnica, literarna ura, telovadba, športna skupina, kulinarična skupina, pevski zbor Sončnice, pevski zbor Slavčki, skupina Šmarnice, skupina Planike, skupina Rožmarinke, skupina Škrjančki, skupina Modrijanke, obisk knjižnice, kvartopirska skupina, ura za sprostitev, računalniški krožek, zeliščarski krožek in sveta maša.

Med dejavnostmi oz. krožki, ki jih ponuja dom, največ anketiranih ni vpisanih k nobeni dejavnosti (13 anketiranih), največ pa jih je vpisanih k telovadbi (10 anketiranih).

Nekateri anketirani (6) se individualno ukvarjajo z ročnimi deli, igrajo šah, telovadijo, berejo časopis ali se učijo angleščino.

Tabela 11: Število dejavnosti, h katerim so stanovalci vpisani

<i>Število dejavnosti, h katerim so anketiranci vpisani</i>	<i>Število anketiranih</i>
Dve ali več dejavnosti	18
Ena dejavnost	13
Nobena v domu organizirana dejavnost	13

Največ anketiranih je vpisanih k dvema ali več dejavnostim (18), k le eni dejavnosti je vpisanih 13 anketirancev, prav toliko (13) pa ni vpisanih k nobeni dejavnosti.

7. Kako pogosto vas obišče kdo od zunanjih obiskovalcev?

Tabela 12: Pogostost obiskov zunanjih obiskovalcev

<i>Pogostost obiskov</i>	<i>Število anketiranih</i>
Vsak dan	3
Večkrat tedensko	10
Enkrat tedensko	5
Večkrat mesečno	7
Enkrat mesečno	9
Zelo redko	5
Nikoli	5

Med anketiranimi stanovalci je največ takih, ki imajo obisk večkrat tedensko, sledijo stanovalci, ki imajo obisk enkrat mesečno, najmanj pa je tistih, ki imajo obisk vsak dan.

8. Kdo vas obišče v domu?

Tabela 13: Struktura zunanjih obiskovalcev doma glede na njihov odnos do stanovalcev doma

<i>Obiskovalci v odnosu do stanovalcev</i>	<i>Število anketiranih, ki so izbrali en odgovor</i>	<i>Število anketiranih, ki so izbrali dva ali več odgovorov</i>	<i>Skupaj</i>
Ožji člani družine	19	10	29
Ostali sorodniki	2	5	7
Prijatelji, znanci	6	10	16
<i>Skupaj</i>	27	12	/

Anketirane stanovalce doma obiščejo predvsem ožji člani družine (ta odgovor je izbralo 29 anketiranih), 16 anketiranih obiskujejo tudi prijatelji in znanci, najmanj anketiranih (le 7) pa obiščejo ostali sorodniki. Iz tabele pri vprašanju št. 7 pa je razvidno, da 5-ih anketiranih nihče ne obišče.

27 anketiranih je izbralo le en ponujen odgovor, medtem ko je 12 anketiranih izbralo dva ali več odgovorov.

9. Kam odhajate, kadar niste v domu?

Tabela 14: Kraj ali ustanova, kamor stanovalci doma odhajajo

<i>Kraj ali ustanova, kamor anketirani odhajajo</i>	<i>Število anketiranih, ki so izbrali en odgovor</i>	<i>Število anketiranih, ki so izbrali dva ali več odgovorov</i>	<i>Skupaj</i>
V mesto	2	12	14
V park	12	13	25
V bivališča družine, sorodnikov ali prijateljev	5	7	12
V zdravstvene ustanove (zdravstveni dom, bolnica, zdravilišče)	0	3	3
Nikamor	11	/	11
<i>Skupaj</i>	30	14	/

Največ anketiranih (25) odhaja na sprehode v park, sledijo tisti, ki odhajajo v mesto (teh je 14), naslednji po številčnosti (12 anketiranih) so tisti, ki odhajajo k družinam, sorodnikom in/ali prijateljem, nato so tisti, ki ne zapuščajo doma (11), najmanj (le 3) pa odhajajo v zdravstvene ustanove (zdravstvene domove, bolnice, zdravilišča).

30 anketiranih je izbralo en odgovor, 14 pa je izbralo dva odgovora ali več.

10. Kaj so vaši najpogostejši vzroki za izhode iz doma?

Tabela 15: Vzroki za izhode stanovalcev iz doma

<i>Vzroki za izhode iz doma</i>	<i>Število anketiranih, ki so izbrali en odgovor</i>	<i>Število anketiranih, ki so izbrali dva ali več odgovorov</i>	<i>Skupaj</i>
Sprehod, rekreacija	7	12	19
Nakupovanje	3	4	7
Druženje (ob pijači, na prireditvah, v gledališču, itd.)	11	9	20
Zdravljenje ali okrevanje	0	3	3
Izleti	1	5	6
<i>Skupaj</i>	22	33	---

Največ anketiranih (20) odhaja iz doma z namenom druženja, sledijo tisti, ki se za odhod iz doma odločijo zaradi sprehajanja in/ali rekreacije (19 anketiranih). Ostali vzroki za izhode iz doma so nakupovanje (7), izleti (6) in/ali zdravljenje oz. okrevanje (3).

22 anketiranih je izbralo en odgovor, 33 pa dva ali več odgovorov.

3.3. UPOŠTEVANJE SPOZNANJ, DO KATERIH SO PRIŠLI ŽE DRUGI RAZISKOVALCI

PSIHOLOGIJA TRETJEGA ŽIVLJENJSKEGA OBDOBJA

ORIS TRETJEGA ŽIVLJENJSKEGA OBDOBJA

Opredelitve, kaj je starost, in merila, kdaj nastopi starost, so zelo različna.

Pričakovana življenjska starost je odvisna od različnih dejavnikov, tudi od dosežene starosti posameznika. Visok dvig povprečnih in skrajnih starostnih meja je posledica boljšega zdravja, zdravstva, bivališč, higiene, prehrane in drugih življenjskih pogojev.

Vid Pečjak govori o treh vidikih staranja: koledarskem, biološkem in psihološkem staranju.

Večina laikov, a tudi mnogi strokovnjaki (npr. Baltes 1984), gledajo na staranje kot na proces pridobivanja in izgubljanja. V zgodnjih obdobjih človek nekaj pridobiva (npr. rast inteligentnosti), v poznih pa izgublja (npr. pešanje spomina). Glavnim trem obdobjem pravi mladost, srednja leta in starost.

Človek v mladosti več pridobiva kot izgublja, v tretjem življenjskem obdobju pa praviloma več izgublja kot pridobiva.

Prehod v tretje življenjsko obdobje je za večino ljudi eden od najbolj bolečih prehodov v življenju. Na prehodu v to obdobje čakajo človeka travmatični dogodki in siloviti stresi, kot so odhod zadnjega otroka iz družine, upokojitev in smrt enega od zakoncev. Pogosto nastopijo tudi finančne težave, sprememba bivališča in osamljenost, nekateri starostniki odidejo v zavode in domove, kjer so življenjske razmere povsem drugačne. Odhod v zavod oz. dom za starejše predstavlja za človeka enega od najhujših stresov v življenju.

V strokovnih krogih poznajo še delitev staranja na zdravo in bolno staranje. V prvi skupini so ljudje aktivni, imajo hobije, se ukvarjajo s športi, hodijo na izlete in velikokrat tudi delajo. V drugi skupini pa so bolni in onemogli, ki ne morejo več skrbeti zase. Pogosto imajo starostne bolezni (npr. arterioskleroza, Alzheimerova bolezen, itd.). Zdrava starost je bolj značilna za začetek tretjega življenjskega obdobja, bolna pa za konec tega življenjskega obdobja, čeprav se meje zelo prekrivajo. Zdravo staranje je čedalje pogostejše.

Namesto izraza zdravo staranje zasledimo v strokovni literaturi tudi primarno, normalno in običajno staranje, namesto bolno staranje pa izraz sekundarno staranje.

TRETJE ŽIVLJENJSKO ONDOBJE VČERAJ, DANES IN JUTRI

Ljudje se starajo v vseh družbah, kulturah in zgodovinskih obdobjih, toda različno hitro in v različnih odstotkih.

V prejšnjih obdobjih je bilo starih ljudi razmeroma malo. Zato je starost kot množičen pojav značilna šele za naše stoletje, posebno za zadnjih 50 let. Množična starost je pojav moderne družbe.

Različna obdobja in okolja niso bila enako naklonjena ali nenaklonjena starejšim ljudem. V obdobjih hude lakote so Eskimi žrtvovali starejše ljudi naravi – pustili so jih, da zmrznejo ali da jih požrejo beli medvedi. V nekaterih predelih Srbije so v 19. stoletju pobijali starce. A tudi mnoga novejša obdobja starejšim ljudem niso naklonjena. Šestdeseta in sedemdeseta leta 20. stoletja so potekala v znamenju mladosti. Stanje se je začelo spreminjati v osemdesetih letih prejšnjega stoletja.

Danes imajo starejši ljudje družbeno moč tudi zaradi svoje številčnosti. Upoštevati jih morajo politiki, stranke, trgovci, turistični uradi, šole. Njihovi glasovi odločajo na volitvah.

Strokovnjaki so že davno napovedovali družbeno krizo zaradi pojava staranja prebivalstva po svetu.

DRUŽBENA VLOGA IN STAROSTNI STEREOTIPI

Starost je povezana z družbo in družbenim dogajanjem. Starost vpliva na družbene razmere, na drugi strani pa je v veliki meri tudi družbena vloga, ki jo mora sprejeti vsakdo, ko preide določeno starostno mejo.

Družbena vloga zajema vsa obnašanja, ki jih družba pripisuje nekemu sloju prebivalstva, tudi starejšemu prebivalstvu. Zaradi tega se večina ljudi v skupinah vede v soglasju z vlogo, ki jim jo je pripisala družba. Družbena vloga je pod vplivom prevladujočih stereotipov. Kljub stereotipom se starostna družbena vloga spreminja.

Starostni stereotipi vključujejo mnogo lastnosti, med njimi prevladujejo negativne, kot so: fizična, intelektualna in spolna nemoč, odvisnost od drugih ljudi, slab spomin, duševna odsotnost, konzervativnost, togost, prepirljivost, trmoglavost, sitnost, egocentričnost, egoizem, cinizem in še mnoge druge lastnosti. Redkejši so pozitivni stereotipi, ki prikazujejo starejše ljudi kot modre, izkušene in ljubeče do svojih potomcev. Kot vsi stereotipi so tudi starostni stereotipi pomanjkljivi, ker pretiravajo, posplošujejo, pogosto sploh ne ustrezajo resnici, kot jo odkrivajo nepristranske psihološke raziskave.

V starostnih stereotipih prevladuje pet lastnosti; da so si vsi starejši ljudje med seboj podobni, da so senilni, konzervativni, neproduktivni in izkoriščevalski. Starejši ljudje so si dejansko manj podobni med seboj kot mladina ali osebe srednjih let, le po nekaterih starostnih boleznih si lahko postanejo zaradi skupnih tegob bolj podobni. Kljub temu pa jih okolje zaznava kot enake. Beseda senilen naj bi pomenila umsko podnormalnost, neumnost. V sedemdesetih letih prejšnjega stoletja je Connolly zapisal, da lahko le 5-10 % starejših ljudi opredelimo kot senilne. Razumske sposobnosti se zmanjšujejo postopoma, v mnogih pogledih pa se ohranjajo ali izboljšujejo, izjema so le nekatere starostne bolezni (npr. Alzheimerjeva). Enako velja tudi za stereotip o neproduktivnosti starejših ljudi.

Na starostne stereotipe vpliva mnogo dejavnikov, npr. dodeljena družbena vloga, opazovanje vedenja bolnih in onemoglih starostnikov, strah aktivnega prebivalstva, da jim starostniki odvzemajo del njihovega dohodka. Neprimeren odnos do starejših ljudi je značilen za zahodne civilizacije, ki zaradi težnje po uspehu, ekonomski rasti, moči in napredovanju, obravnavajo starejše ljudi kot obrobni del družbe. V nekaterih drugih kulturah (npr. v Aziji) ima družba spoštljivejši odnos do starejših. Res pa je, da se v zadnjih desetletjih tudi v Evropi in Severni Ameriki razmere in vloge hitro spreminjajo.

Starostni stereotipi enostransko in nepravilno zaznamujejo starejše ljudi ter vplivajo na njihovo doživljanje in vedenje; starejše osebe se počutijo starejše, kot so v resnici.

AGEIZEM

Ageizem ali zapostavljanje je diskriminacija starostnih skupin. Gre za izločanje osebe iz družbenega življenja zaradi njene starosti, določanje sposobnosti in vloge glede na starost, sistematično označevanje in diskriminacijo ljudi samo zato, ker so ostareli.

UPOKOJITEV

Upokojitev je za nekatere težko duševno stanje neugodja, za druge pa predstavlja vstop v novo, prijetnejše življenjsko obdobje.

Ljudi, ki so radi opravljali svojo službo, ob vstopu v pokoj prevevajo predvsem negativni občutki. Te negativne občutke lahko premagajo s honorarnim delom, hobiji, potovanji, z izobraževanjem in/ali ukvarjanjem s potomci.

Za ljudi, ki so službo občutili kot breme ali pa je niso marali, imajo hobije, so zdravi in/ali zelo aktivni, pa je odhod v pokoj pozitivna izkušnja. Veliko starejših dojema ukvarjanje z vnuki kot popestritev, pomemben del ali celo smisel njihovega tretjega življenjskega obdobja.

STANOVANJSKE POTREBE UPOKOJENCEV IN DRUGIH STAREJŠIH OSEB

Novo usmeritve v razvoju stanovanjske oskrbe za starejše ljudi so:

a) pogostejše oblike stanovanjskega varstva za starejše ljudi v Sloveniji:

- individualno bivanje:
stanovanje za starejše ljudi ali upokojensko stanovanje
stanovanjski dom za starejše ljudi
- zavodsko bivanje:
dom za starejše občane kot javni socialno-varstveni zavod
dom za starejše občane v zasebni lasti
- dnevno bivanje:
dnevni center

b) alternativne oblike stanovanjskega varstva za starejše v tujini:

- adaptacija obstoječega stanovanja ali hiše
- dom za vse življenje (stanovanja že v začetku gradnje zasnujejo tako, da omogočajo prilagoditve tudi za življenje v pozni starosti)
- skupinske oblike bivanja:
podprto bivanje (v ZDA)
skupinsko bivanje s posebno nego (v VB)
sostanovanjska skupnost (na Danskem)

PRAVICE IN POTREBE STAREJŠIH LJUDI

Pravice in potrebe starejših ljudi se od generacije do generacije spreminjajo, tako v razvitih kakor tudi v manj razvitih okoljih. Na to vplivajo razvojni potenciali, tehnologije, napredek ekonomskega in družbenega položaja v svetu in pri nas.

Ga. Angelca Žiberna meni, da so temeljne pravice, ki omogočajo kakovostno življenje starejših:

- pravica do socialne varnosti
- pravica do zdravstvenega varstva
- pravica do nastanitve in institucionalne oskrbe
- pravica do pomoči na domu
- pravica do informiranja in svetovanja o pravnih in drugih vsebinah
- pravica do samoodločanja, izbire lastnega sloga življenja, zasebnosti
- pravica do strokovne obravnave
- pravica in možnost aktivnega, interesnega udejstvovanja, druženja
- pravica do varnosti pred revščino
- pravica do prijaznega življenjskega okolja

TRAJNO ZAGOTAVLJANJE SPOŠTOVANJA ČLOVEKOVIH PRAVIC IN DOSTOJNEGA PREŽIVLJANJA STAROSTI

Posledice staranja prebivalstva v EU in Sloveniji narekujejo celovit in usklajen pristop pri obravnavanju specifičnih potreb in pravic starejših oseb.

Institucije, v katerih starejši bivajo, tiste, ki starejšim nudijo pomoč na domu ali pa tiste, na katere se starejši obračajo po pomoč, so dolžne narediti vse, da bi bile starejšim prijazne, prilagojene njihovim potrebam in zanje prepoznavne.

V letu 2008 je strokovna služba Varuha človekovih pravic RS, po besedah njene direktorice mag. Bojane Cvahte, oblikovala naslednje ugotovitve glede obstoječega stanja v domovi za starejše:

- Domovi zaradi objektivnih ovir še niso v zadostni meri pripravljene na staranje prebivalstva Slovenije.
- Domovi se dandanes ob nespremenjenih kadrovskega normativih srečujejo s stanovanjci, ki imajo bistveno drugačne potrebe, kot so jih imeli včasih.
- Veliko je pritožb glede domnevnih nepravilnosti v institucionalnem varstvu.
- Še vedno so predolge čakalne dobe za sprejem v domove za starejše.
- Pojavlja se potreba po večjem številu prostih domskih kapacitet, boljših možnostih za delo tamkajšnjih zaposlenih in višjih kadrovskega normativov.
- Enega večjih problemov predstavljajo premajhne investicije, posodabljanja in vzdrževanja javnih zavodov.

Strokovna komisija je pripravila naslednje smernice v zvezi z domovi v prihodnosti:

- Država in lokalna samouprava pri obstoječih javnih domovih za starejše poskrbita za ohranjanje njihove kvalitete, njihovo vzdrževanje ter prilagajanje sodobnim socialnim konceptom, hkrati pa gradita nove javne domove.
- Domove za starejše je treba čim bolj odpreti navzven, da starejši ne izgubijo stika z drugimi generacijami in okolico.
- V domovih je potrebno poskrbeti za več prostora za medsebojno druženje, ob tem pa stanovalcem zagotoviti čim večjo zasebnost v sobah.
- Država in lokalna skupnost morata zagotavljati starejšim dostopnost do različnih oblik pomoči in storitev (npr. pomoč na domu, pomoč na daljavo, dejavnosti dnevnih centrov, pravica do družinskega pomočnika, pomoč osebam, ki živijo v oskrbovanih stanovanjih).
- Družbo je potrebno ozaveščati o njenih nalogah in možnostih, ki jih mora ustvarjati za kakovostno staranje in sožitje med generacijami.
- Vzpodbijati je potrebno aktivnejšo udeležbo starejših pri družbenih dejavnostih.

STAREJŠE OSEBE V SLOVENIJI GLEDE NA PODATKE STATISTIČNEGA URADA RS

Institucionalno varstvo starejših ljudi opravljajo v Sloveniji predvsem domovi za starejše, ki so praviloma javni socialno-varstveni zavodi in opravljajo dejavnost socialnega varstva nepridobitno, vendar se povečuje tudi število tovrstnih zasebnih ustanov. Večina domov za starejše ima ločeno bivalni oz. stanovanjski in negovalni del.

Domovi za starejše skrbijo za ustrezne rešitve fizičnih potreb svojih oskrbovancev, za njihovo dobro psihično počutje, zdravstveno in telesno nego ter skrbijo, da bi bila kakovost njihovega življenja čim višja.

V zadnjih desetletjih se tudi Slovenija sooča s pojavom staranja prebivalstva. Vzroki za ta pojav so dobro organizirano zdravstveno varstvo, zelo nizka stopnja rodnosti in visok delež ostarelega prebivalstva. Spremembe v starostni sestavi slovenskega prebivalstva nas opozarjajo, da se bo ta proces v naslednjih desetletjih pospešeno nadaljeval, saj bo po napovedih v Sloveniji že leta 2020 vsak 5. prebivalec Slovenije starejši od 65 let (19,4 %).

Podatki Statističnega urada RS iz leta 2006 kažejo, da je bilo v letu 2006 v Sloveniji 96 domov za starejše, od tega 13 s koncesijo.

Domovi za starejše so polno zasedeni. Število prošenj za sprejem iz leta v leto narašča, čedalje daljše je tudi čakanje na prosto posteljo.

V vseh domovih za starejše je leta 2006 bivalo 13.699 oskrbovancev.

V letu 2006 je bilo 56,3 % oskrbovancev v domovih za starejše starih 80 let in več.

Med oskrbovanci v domovih za starejše so v omenjenem letu prevladovali ženske (74,6 %), ki so predstavljale približno $\frac{3}{4}$ vseh oskrbovancev v domovih.

Najpogostejši razlog za sprejem v dom je bila starost oskrbovancev (66,8 % v letu 2006), a je bilo med njimi tudi 84,3 % bolnih. Drugi najpogostejši razlog za sprejem v dom pa so bila hujša telesna in duševna obolenja (22,6 %).

3.4. SEZNAMI FOTOGRAFIJ, TABEL IN VPRAŠALNIKOV

SEZNAM FOTOGRAFIJ

- Slika 1: Branje časopisa (Arhiv Doma ob Savinji Celje)
- Slika 2: Kreativna delavnica (Arhiv Doma ob Savinji Celje)
- Slika 3: Kvartopirska skupina (Arhiv Doma ob Savinji Celje)
- Slika 4: Telovadba (Arhiv Doma ob Savinji Celje)

SEZNAM TABEL

- Tabela 1: Pregled vpisanih stanovalcev k posameznim dejavnostim Doma ob Savinji Celje v letu 2009
- Tabela 2: Prireditve v Domu ob Savinji v času od septembra do decembra 2009
Iz analize vprašalnikov za stanovalce Doma ob Savinji:
- Tabela 3: Spol anketiranih stanovalcev doma
- Tabela 4: Starost anketiranih stanovalcev doma
- Tabela 5: Obdobje bivanja stanovalcev v domu
- Tabela 6: Razlogi stanovalcev za prihod v dom
- Tabela 7: Zadovoljstvo stanovalcev z bivanjem in oskrbo v domu
- Tabela 8: Želje stanovalcev po spremembah oz. izboljšavah v domu
- Tabela 9: Želje stanovalcev po družabnih srečanjih in prireditvah
- Tabela 10: Vključenost stanovalcev v dejavnosti, ki jih nudi dom
- Tabela 11: Število dejavnosti, h katerim so stanovalci vpisani
- Tabela 12: Pogostost obiskov zunanjih obiskovalcev
- Tabela 13: Struktura zunanjih obiskovalcev doma glede na njihov odnos do stanovalcev doma
- Tabela 14: Kraj ali ustanova, kamor stanovalci doma odhajajo
- Tabela 15: Vzroki za izhode stanovalcev iz doma

SEZNAM VPRAŠALNIKOV

- Vprašalnik 1: Vprašalnik za direktorico Doma ob Savinji Celje
- Vprašalnik 2: Vprašalnik za stanovalce Doma ob Savinji Celje

4. ZAKLJUČEK

4.1. KRITIČEN POGLED NA RAZISKOVALNO POT

Najtežavnejši del pri nastanku raziskovalne naloge je bilo prepričevanje stanovalcev doma k izpolnjevanju vprašalnikov. Razlogi za odklonitev odgovarjanja na vprašanja so bili naslednji: nekateri stanovalci so naveličani vprašanju o njihovem počutju, ki jim jih zastavljajo zaposleni, drugi ne želijo odgovarjati na vprašanja zaradi bolezni, nedružabnosti, strahu pred odzivi doma na njihove odgovore ali drugih osebnih razlogov.

Težava je bila tudi v tem, da smo porabile veliko časa za vsak individualni intervju s stanovalci doma, saj so nekateri naglušni.

Zanimivi so bili pogovori s stanovalci doma, saj smo dobile vpogled v njihovo življenje.

Pri sestavljanju raziskovalne naloge smo se veliko naučile, saj smo spoznale postopek izdelave raziskovalne naloge, ki vključuje veliko različnih metod ter oblik dela.

4.2. KRITIČEN POGLED NA DOBLJENE REZULTATE

Rezultati vprašalnika za stanovalce Doma ob Savinji so nas pripeljali do spodaj navedenih zaključkov.

- Naša 1. hipoteza se je glasila, da se večina starejših v domu počuti izločene od družbe – družinskih članov, sorodnikov in prijateljev.

Z opravljenimi anketami med stanovalci doma smo prišle do sledečih spoznanj.

Anketa, ki smo jo opravile med stanovalci doma, je pokazala, da je imelo največ anketiranih stanovalcev obiske zunanjih obiskovalcev večkrat tedensko ali vsaj enkrat mesečno.

Anketirane stanovalce največkrat obiščejo ožji člani družine, pa tudi prijatelji in znanci, redko pa širše sorodstvo.

Na recepciji doma smo pregledale število obiskov vseh zunanjih obiskovalcev doma za meseca december 2009 (1620 obiskov) in januar 2010 (1330 obiskov) in ugotovile, da je bilo v povprečju 1475 obiskov mesečno na vse stanovalce doma (241 stanovalcev), kar je v povprečju približno 6 mesečnih obiskov na stanovalca doma.

Iz zgoraj navedenih podatkov smo razbrale, da je bil obisk stanovalcev doma v omenjenem obdobju v povprečju visok in da stanovalci doma niso izločeni iz družbe oz. s strani družinskih članov, sorodnikov in prijateljev, kakor smo predvidevale v naši 1. hipotezi na začetku raziskovalne naloge.

Glede na zgoraj navedene ugotovitve smo našo 1. hipotezo v celoti zavrgle.

- V 2. hipotezi smo zapisale, da imajo stanovalci doma na voljo številne prireditve in vsakodnevne dejavnosti, vendar se nekateri zanje ne odločajo. Stanovalci so v domu povečini aktivni (dejavni), redki pa so pasivni (nedejavni). Razlogi za njihovo nedejavnost so bolezen, nepomičnost, nezanimanje, nedružabnost ali drugi osebni razlogi.

Seznam prireditev, ki jih je organiziral Dom ob Savinji v letu 2009 ter mesečni pregled organiziranih prireditev (od septembra do decembra 2009) kažeta, da je Dom ob Savinji organiziral veliko prireditev za stanovalce doma.

Večina anketiranih (42) si ne želi izboljšav na področju organizacije prireditev.

Večina anketiranih (30 anketiranih) tudi meni, da je družabnih srečanj in prireditev v domu dovolj, 14 anketiranih pa si želi še več družabnih srečanj in prireditev.

Dom ponuja stanovalcem kar 20 različnih tedenskih dejavnosti in krožkov.

Med dejavnostmi oz. krožki, ki jih ponuja dom, največ anketiranih ni vpisanih k nobeni dejavnosti (13 anketiranih), med tistimi, ki so vpisani k dejavnostim, pa je največ tistih, ki so vpisani k telovadbi (10 anketiranih).

Med tistimi anketiranimi, ki obiskujejo dejavnosti, je največ tistih, ki so vpisani k dvema ali več dejavnostim (18).

Nekateri anketirani (6) se individualno ukvarjajo z ročnimi deli, igrajo šah, telovadijo, berejo časopis ali se učijo angleščino.

V hipotezi smo pravilno predvidevale, da dom ponuja stanovalcem številne prireditve in tedenske dejavnosti ter da je večina stanovalcev aktivnih pri dejavnostih.

2. hipotezo lahko v celoti potrdimo, saj večina anketiranih (42) meni, da ne potrebujejo izboljšav na področju organizacije prireditev ter da jih dom organizira dovolj (30), hkrati pa je večina anketiranih (31) vpisanih k eni (13) ali več (18) dejavnostim, medtem ko 13 anketiranih ne obiskuje nobene dejavnosti.

- V 3. hipotezi smo predvidevale, da so mnogi stanovalci doma za starejše bolni, se počutijo osamljene, jezne, žalostne in nekoristne, menijo, da jih nihče nima rad ter izgubijo samozavest.

Na osnovi individualnih pogovorov s 44 stanovalci Doma ob Savinji Celje smo ugotovile, da ima večina anketiranih zdravstvene težave in se počutijo osamljene in nekoristne, vendar pa večina ne občuti jeze in se ne počuti nesamozavestno.

Glede na ugotovitve smo lahko 3. hipotezo le delno potrdile.

- 4. hipoteza se je glasila, da je za večino starejših izbira bivanja v domu za starejše najboljša možnost preživljanja tretjega življenjskega obdobja.

Glede na pogovore s stanovalci doma in socialno delavko ter rezultate anketnega vprašalnika, ki ga je izpolnila direktorica doma, smo prišle do zaključka, da je bila za večino stanovalcev odločitev o prihodu v dom najboljša možna izbira preživljanja tretjega življenjskega obdobja.

Našo 4. hipotezo, ki smo jo oblikovale na začetku raziskovalne naloge, smo z opravljenim raziskovalnim delom tako v celoti potrdile.

4.3. NEKATERI PREDLOGI, KI PONUJAJO MOŽNOST ZA NADALJNJE RAZISKOVANJE

Zanimivo bi bilo narediti primerjavo tretjega življenjskega obdobja danes in nekoč ali pa primerjavo med samostojnim življenjem ostarelih doma in življenjem ostarelih v domu za starejše občane.

5. UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

- PEČJAK, Vid: Psihologija tretjega življenjskega obdobja. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete Univerze, 1998.
- SENDI, Richard,...: Stanovanjske potrebe upokoјencev in drugih starejših oseb. Ljubljana: Urbanistični inštitut RS, 2002.
- VERTOT, Petronela (urednica): Invalidi, starejši in druge osebe s posebnimi potrebami v Sloveniji. Ljubljana: Statistični urad RS, 2007.
- KOŽUH NOVAK, Mateja (urednica): Odprimo poti k sočloveku: izkušnje skupin za medsebojno sosedsko pomoč. Ljubljana: Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva, 2004.
- CVAHTE, Bojana: Pogledi na trajno zagotavljanje spoštovanja človekovih pravic in dostojnega preživljanja starosti. Prispevek s posveta Sistemске spremembe na področju institucionalnega varstva starejših v Sloveniji, 23.10.2008.
- Ob Savinji. Interni časopis Doma ob Savinji. Izdaje od leta 1998 do 2009.
- Poročilo o številu vpisanih stanovalcev doma k posameznim dejavnostih Doma ob Savinji v letu 2009. Celje: Dom ob Savinji Celje, 2010.

INTERNETNI NASLOVI

- www.ssz-slo.si
- www.najdi.si
- www.rumenestrani.com

USTNI VIRI

- DEMŠAR, Simona, Celje, oktober 2009, ustni vir
- STANOVALCI Doma ob Savinji, Celje, oktober 2009, ustni vir

VIRI FOTOGRAFIJ

- Slike 1-4. Arhiv Doma ob Savinji.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo 44 stanovalcem Doma ob Savinji, ki so si vzeli čas za pogovor in so bili pripravljeni odgovarjati na naša vprašanja.

Zahvaljujemo se direktorici Doma ob Savinji, gospe Bojani Mazil Šolinc, ki nam je dala dovoljenje za izvedbo anketnih vprašalnikov med stanovalci doma ter izpolnila naš anketni vprašalnik,

Hvala lepa tudi socialni delavki, gospe Simoni Demšar, za njeno predstavitev učenk in mentorice stanovalcem doma pred izvedbo anket, za predstavitev doma, fotografije in podatke o številu vpisanih stanovalcev doma k posameznim dejavnostim.

Iskreno se zahvaljujemo tudi gospe Gabrijeli Lavrinc, prof. slovenščine, ki je jezikovno pregledala našo raziskovalno nalogo.